Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 23.04.2022 www.osw.waw.pl

Atak Rosji na Ukrainę – stan po 58 dniach

Piotr Żochowski, Krzysztof Nieczypor, Sławomir Matuszak

Rosjanie finalizują rozśrodkowanie sił w Donbasie, przygotowując się do zmasowanego uderzenia. Rzecznik ukraińskiego resortu obrony stwierdził, że agresor prowadzi szeroko zakrojone działania rozpoznawcze – identyfikuje dogodne miejsca głównych uderzeń. Świadczy o tym zmasowany ogień artyleryjski połączony z wypadami wojsk o charakterze rozpoznania bojem. Największą aktywność najeźdźców obserwuje się na kierunku Izium–Barwinkowe, w rejonie węzła kolejowego Popasna, nieopodal Siewierodoniecka oraz na rubieży Zaporoże – granica obwodu donieckiego. Siły ukraińskie w Donbasie odparły osiem ataków wroga. Szczególnie intensywne walki trwają w okolicach Słowiańska i Rubiżnego.

Agresor wzmocnił zgrupowanie, wprowadzając z terytorium Rosji kolejne jednostki 41. Armii Ogólnowojskowej (AO) Centralnego Okręgu Wojskowego (OW). W starciach nieopodal Iziumu bierze udział 64. Samodzielna Brygada Strzelców Zmotoryzowanych, współodpowiedzialna za masakrę mieszkańców Buczy. Do rejonu Nowobachmutiwki (30 km od Gorłówki) Rosjanie skierowali również ok. 200 najemników z tzw. grupy Wagnera.

W Mariupolu agresor kontynuował naloty i ostrzał zakładów Azowstal, gdzie chronią się obrońcy i cywile. Ukraiński wywiad wojskowy zaprzeczył słowom prezydenta Władimira Putina, który polecił wstrzymać szturm – poinformowano, że wróg planuje natarcie na kombinat siłami Rosgwardii i FSB.

W rejonie Zaporoża wojska rosyjskie zostały wzmocnione jednostkami 19. Dywizji Piechoty Zmechanizowanej 58. AO Południowego OW. W okolicach Chersonia najeźdźcy kontynuują działania mające doprowadzić do wyjścia na granice administracyjne obwodu. W pobliżu miasta miał zostać zniszczony wysunięty punkt dowodzenia agresora, w którym przebywało ok. 50 wyższych rangą oficerów. Aby stworzyć warunki do ofensywy w kierunku Mikołajowa, Rosjanie prowadzą intensywny ostrzał pozycji przeciwnika.

W rosyjskich obwodach kurskim i briańskim trwa przegrupowanie wojsk kierujących się na wschód Ukrainy. Strona ukraińska nie wyklucza, że w tym rejonie wróg może dokonać prowokacji umożliwiającej oskarżenie Ukraińców o ostrzeliwanie rosyjskiej ludności cywilnej.

Według ukraińskiego wywiadu wojskowego po zniszczeniu krążownika rakietowego „Moskwa" trwa czystka we Flocie Czarnomorskiej. Jej dowódca – admirał Igor Osipow – miał zostać zdymisjonowany i aresztowany, a przeciwko jego zastępcy prowadzone jest śledztwo. Ze względu na niezadowalające przygotowanie do działań wojennych i wysokie straty mieli zostać odwołani dowódcy 6. Armii i 1. Armii Pancernej Zachodniego OW oraz

22. Korpusu Armijnego Południowego OW.

W okupowanym Enerhodarze (obwód zaporoski) wojska najeźdźcze rozpoczęły wydawanie mieszkańcom zapomóg w wysokości 10 tys. rubli (550 złotych). Według Kijowa chcą w ten sposób uzyskać ich dane osobowe, aby móc przeprowadzić pseudoreferendum służące legitymizacji rosyjskiej administracji. Wcześniej prezydent Wołodymyr Zełenski zwrócił się do Ukraińców z terenów okupowanych o nieprzekazywanie agresorowi żadnych informacji.

W ostatnich dniach miały się zaaktywizować rosyjskie grupy dywersyjno-wywiadowcze. Podobno policja ukraińska codziennie zatrzymuje osoby podejrzewane o kolaborację z okupantem. Dywersanci mają być rekrutowani wśród tzw. grupy Wagnera, a ich cel to sprawdzanie możliwości dokonywania w kraju aktów dywersji i terroru.

Rzeczniczka praw człowieka Ludmyła Denysowa powiadomiła o utworzeniu przez agresora w Kachowce (obwód chersoński) więzienia, w którym katuje się mieszkańcy miasta. Rosyjscy wojskowi mają zatrzymywać ich pod dowolnym pretekstem, a następnie przesłuchiwać, stosując przemoc i tortury.

Ukraina powołała specjalną instytucję, która zajmie się odnajdywaniem rosyjskich zbrodniarzy wojennych. Według szefa Rady Narodowego Bezpieczeństwa i Obrony Ołeksija Daniłowa poszukiwania będą prowadzone na całym świecie do momentu, gdy każdy żołnierz, który brał udział w zbrodniach, zostanie pociągnięty do odpowiedzialności karnej.

Doradca prezydenta Zełenskiego Mychajło Podolak zapowiedział, że rozmowy na temat gwarancji bezpieczeństwa dla Ukrainy zakończą się w najbliższych dniach. Obecnie mają się toczyć negocjacje z państwami, które wstępnie zgodziły się na ich udzielenie. Podolak doprecyzował, że rozmowy, prowadzone oddzielnie z każdym krajem, dotyczą zakresu współpracy wojskowej. Premier Wielkiej Brytanii Boris Johnson stwierdził, że gwarancje bezpieczeństwa dla Ukrainy nie będą identyczne z art. 5 Traktatu Północnoatlantyckiego, lecz mają dotyczyć zobowiązań w zakresie dostaw broni, szkolenia wojsk i dostarczania danych wywiadowczych. Podobną deklarację złożył szef tureckiej dyplomacji Mevlüt Çavuşoğlu, który udział Ankary w gwarancjach uzależnił od rezygnacji z zapisów analogicznych do art. 5.

W związku z brakiem gwarancji bezpieczeństwa ze strony Rosjan 22 kwietnia nie działały żadne korytarze humanitarne. Istnieje możliwość, że 23 kwietnia zostanie otworzony korytarz z Mariupola w kierunku Berdiańska i Zaporoża. W obwodzie ługańskim zapowiedziano ewakuację cywilów z pięciu miast.

Prezydent Zełenski oznajmił, że Ukraina otrzyma od Banku Światowego 4,8 mld dolarów kredytu na odbudowę kraju. Ponadto Waszyngton udzieli Kijowowi 500 mln dolarów bezzwrotnej pożyczki – suma ta zostanie przeznaczona na bieżące potrzeby budżetowe.

Według danych Straży Granicznej RP od początku wojny z Ukrainy do Polski wyjechało 2,92 mln osób, a tylko 22 kwietnia – 17,7 tys. (spadek o 11% względem poprzedniego dnia). Tego samego dnia w przeciwnym kierunku odprawiono 23,8 tys. ludzi, a od 24 lutego – 824 tys. Coraz większa liczba powracających sprawia, że na przejściach w Dorohusku, Medyce i Korczowej tworzą się korki.

Komentarz

- Intensywne walki w Donbasie wskazują na to, że siły agresora rozpoczną tam w najbliższym czasie zmasowaną ofensywę. Obecnie najeźdźcy szturmują i ostrzeliwują pozycje przeciwnika, wyszukując słabe miejsca obrony. Siły ukraińskie nie rezygnują z utrzymania kontrolowanych miejscowości i umacniają punkty oporu. Zniszczenie rosyjskiego punktu dowodzenia pod Chersoniem potwierdza, że obrońcy dysponują precyzyjnymi danymi rozpoznania powietrznego.

- Informacje wywiadu ukraińskiego dotyczące zmian kadrowych we wrogim dowództwie sygnalizują, że trwa tam poszukiwanie winnych fiaska pierwszego etapu agresji. Kontrwywiad wojskowy FSB skupia się m.in. na znalezieniu odpowiedzialnych za złe przygotowanie zaplecza operacji i niewystarczające zabezpieczenie logistyczne.

- Gwarancje bezpieczeństwa analogiczne do zapisów art. 5 Traktatu Północnoatlantyckiego stanowiły dla Kijowa jeden z kluczowych warunków ewentualnego porozumienia pokojowego z Rosją, gdyż dawały nadzieję na trwałość ewentualnego kompromisu. Dystansowanie się przedstawicieli kluczowych państw od zobowiązań w tej formie pozbawia stronę ukraińską pola manewru i zmusza ją do uznania, że powstrzymanie najeźdźcy i zachowanie suwerenności będą możliwe wyłącznie dzięki zwycięstwu militarnemu.